

U C H W A Ł A Nr XVI/111//2016

Rady Gminy Mielec z dnia 21 kwietnia 2016 r.

w sprawie uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2022 dla Gminy Mielec.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446) w zw. z art.6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015, poz 1390)

Rada Gminy Mielec uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016- 2022 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mielec.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Gminy Mielec

Jan Kołodziej

Załącznik do Uchwały
Nr XVI/111/2016
Rady Gminy Mielec
z dnia 21 kwietnia 2016 r.

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2016 – 2022
DLA GMINY MIELEC**

„Bezpieczna rodzina – Bezpieczna gmina”

SPIS TREŚCI

1. Podstawy prawne programu
2. Identyfikacja zjawiska przemocy w literaturze
 2. 1. Definicja przemocy w rodzinie
 2. 2. Cechy charakterystyczne przemocy
 2. 3. Formy przemocy w rodzinie
 2. 4. Fazy cyklu przemocy
 2. 5. Teoria wyuczonej bezradności
 - 2.6. Zjawisko prania mózgu
 - 2.7. Zespół stresu pourazowego (PTSD)
3. Zadania instytucji i służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
 - 3.1. Działalność gmin
 - 3.2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - 3.3. Pomoc społeczna
 - 3.4. Policja
 - 3.5. Prokuratura
 - 3.6. Ochrona zdrowia
 - 3.7. Oświata
4. Charakterystyka Gminy Mielec pod względem ilości mieszkańców, bezrobocia osób korzystających ze wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej
5. Skala zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Mielec
6. Służby, instytucje i organizacje włączone do programu
 - 6.1. Adresaci programu
 - 6.2. Podmioty świadczące pomoc na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla mieszkańców z terenu Gminy Mielec
7. Cele gminnego systemu zapobiegania przemocy w gminie
 - 7.1. Cel główny – przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez interdyscyplinarne i systemowe działania profilaktyczne, edukacyjne i wspierające w Gminie Mielec
 - 7.2. Cele szczegółowe
8. Źródła finansowania programu
9. Przewidywane efekty
10. Monitorowanie
11. Bibliografia

1. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

1.1. Ustawa z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz.1390).

1.2. Ustawa z dnia 26.10.1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.).

1.3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.)

1.4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz 224 z późn. zm.)

1.5 Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2015, poz.332 z późn.zm.)

2. IDENTYFIKACJA ZJAWISKA PRZEMOCY W LITERATURZE

2. 1. CO TO JEST PRZEMOC W RODZINIE?

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie pod pojęciem **przemocy w rodzinie** należy rozumieć „jednorazowe albo powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny¹, a także osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Definicja robocza środowiska zajmującego się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

- to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.

2. 2. Przemoc charakteryzuje się tym że:

- **jest intencjonalna** - jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu podporządkowanie ofiary,

- **siły są nierówne** - w realizacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą, osoba doznająca przemocy jest słabsza, a osoba stosująca przemoc jest silniejsza,

- **narusza prawa i dobra osobiste** - sprawca wykorzystuje przewagę sił, narusza podstawowe prawa ofiary (prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku, itp.),

- **powoduje ból i cierpienie** - sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara traci lub ma mniejszą zdolność do samoobrony.

¹ Ustawa, jako członka rodziny definiuje „osobę najbliższą w rozumieniu art. 115§ 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 5543, z późn. zm), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą”

2. 3. FORMY PRZEMOCY W RODZINIE

- **Przemoc fizyczna** – każde zachowanie, którego celem jest zadanie bólu fizycznego, uszkodzenie ciała, pogorszenia zdrowia lub pozbawienie życia ofiar.
np. popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.
- **Przemoc psychiczna** – zachowanie, którego celem jest zmniejszenie poczucia własnej wartości, wzbudzenie w ofierze strachu oraz pozbawienie jej poczucia bezpieczeństwa i kontroli nad własnym życiem.
np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.
- **Przemoc seksualna** – każde zachowanie mające na celu zmuszenie ofiary do podjęcia współżycia lub niechcianych zachowań seksualnych.
- **Przemoc ekonomiczna** – zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, itp.

2. 4. FAZY CYKLU PRZEMOCY

- Faza narastania napięcia

Początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia oraz nasilające się sytuacje konfliktowe. Osoba stosująca przemoc jest stale poirytowana, napięta, często robi awantury z byle powodu, prowokuje kłótnie. Reakcjami ofiar przemocy na taką sytuację w domu jest najczęściej uspokajanie atmosfery, spełnianie wszelkich zachcianek, przeproszanie sprawcy „na wszelki wypadek”.

- Faza gwałtownej przemocy

W tej fazie osoba stosująca przemoc staje się gwałtowna, wpada w szał. Eksplozję wywołuje zazwyczaj jakiś drobiazg, np. lekkie opóźnienie posiłku. Skutki użytej przemocy mogą być różne - podbite oko, połamane kości, obrażenia wewnętrzne, poronienie, śmierć. Najczęściej w tej fazie ofiary decydują się wezwać policję lub szukać pomocy gdzie indziej.

Po zakończeniu wybuchu przemocy, ofiara jest w stanie szoku. Nie może uwierzyć, że to się naprawdę stało. Odczuwa wstyd i przerażenie. Jest oszołomiona. Staje się apatyczna, traci ochotę do życia, odczuwa złość i bezradność.

- Faza miodowego miesiąca

To faza skruchy i okazywania miłości. Sprawca szczerze żałuje tego, co zrobił, okazuje skruchę i obiecuje, że to się nigdy nie powtórzy. Stara się znaleźć jakieś wytłumaczenie dla tego, co zrobił i przekonuje ofiarę, że to był jednorazowy, wyjątkowy incydent, który już się nigdy nie zdarzy.

Staje się znowu podobny do tego, jaki był na początku znajomości. Przynosi kwiaty, prezenty, zachowuje się jakby przemoc nigdy nie miała miejsca. Rozmawia z ofiarą, dzieli się swoimi przeżyciami, obiecuje, że nigdy już jej nie skrzywdzi. Dbą o ofiarę, spędza z nią czas. Sprawca i ofiara zachowują się jak świeżo zakochana para. Ofiara zaczyna wierzyć w to, że partner się zmienił i że przemoc była jedynie incydentem.

- Konsekwencje fazy miodowego miesiąca

- faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę w cyklu przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych faz;

- jednak faza miodowego miesiąca mija i znowu rozpoczyna się faza narastania napięcia;
- faza miodowego miesiąca niesie zagrożenie, ponieważ przemoc w następnym cyklu bywa zazwyczaj gwałtowniejsza;
- w tej fazie ofiara przemocy najczęściej nie szuka pomocy a te osoby, które wcześniej podjęły jakieś kroki wycofują się z przekonaniem, że sprawca dotrzyma danego słowa a kontynuowanie tych spraw będzie burzyć „wspaniałą” atmosferę (jest to bardzo trudny moment dla „pomagaczy”).

Takie cykle mogą trwać wiele lat. Znajomość ich przebiegu jest niezwykle ważna dla tych, którzy pomagają osobom doznającym przemocy. Osoby krzywdzone najczęściej poszukują pomocy kiedy wystąpi ostra przemoc (wtedy uciekają, wzywają policję, szukają ratunku) lub tuż po akcie przemocy (zgłaszają się do placówek pomocowych, dzwonią na telefony zaufania, skarżą się do bliskich i sąsiadów). Czasami poszukują pomocy w fazie narastania napięcia, gdy zaczynają się bać i czują, że wydarzy się coś strasznego. Natomiast najczęściej wycofują się z kontaktu z osobami pomagającymi, zmieniają zeznania, bronią i usprawiedliwiają zachowania sprawców w fazie miodowego miesiąca. Ta faza to także czas pozornego odzyskiwania przez ofiary kontroli i mocy. Nie trwa to jednak długo i cykl się powtarza.

Przemoc jednak z czasem nasila się, za każdym razem jest coraz mocniejsza. Fazy narastania napięcia są coraz częstsze, fazy ostrej przemocy coraz groźniejsze i dłuższe, a fazy miodowego miesiąca coraz krótsze i mniej intensywne.

2.5. TEORIA WYUCZONEJ BEZRADNOŚCI

Próbując wyjaśnić bierność osób pozostających przez wiele lat w sytuacji przemocy, można odwołać się do teorii wyuczonej bezradności. Teoria ta została sformułowana przez amerykańskiego psychologa Martina Seligmana, który przez wiele lat pracował nad wyjaśnieniem mechanizmu powstawania bierności i rezygnacji. Według Seligmana wyuczona bezradność jest poddaniem się, zaprzestaniem działania, który wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi nie będzie to miało żadnego znaczenia.

Skutki wyuczonej bezradności u osób doznających przemocy to:

- deficyty poznawcze, które polegają na ogólnym przekonaniu, iż nie ma takich sytuacji, w których możliwa jest zmiana, że w konkretnej sytuacji nic nie można zrobić i nikt nie jest w stanie pomóc;

- deficyty motywacyjne, które polegają na tym, że osoba zachowuje się biernie, jest zrezygnowana, nie podejmuje żadnych działań, aby zmienić swoją sytuację;
- deficyty emocjonalne, które objawiają się stanami apatii, lęku, depresji, uczucia zmęczenia, niekompetencji i wrogości.

Badania nad zachowaniem ofiar przemocy w rodzinie prowadzone przez Leonorę Walker wykazały, że kobiety doznające przemocy na początku podejmowały wiele działań mających na celu zmianę sytuacji. Dopiero gdy okazywały się nieskuteczne, nabierały przekonania, że nic nie mogą zrobić, żeby zapewnić sobie bezpieczeństwo i zapobiec aktom przemocy. Uzyskiwały pewność, że to co zrobią nie ma sensu, więc powoli rezygnowały z podejmowania kolejnych prób poprawy sytuacji.

2.6. ZJAWISKO PRANIA MÓZGU

Badania nad przemocą w rodzinie pozwoliły wyodrębnić najbardziej typowe zachowania sprawców przemocy, stosujących technikę „prania mózgu” do których zalicza się: izolację, monopolizację uwagi, doprowadzenie do wyczerpania, wywoływanie lęku i depresji, naprzemiennosc kary i nagrody, demonstrowanie wszechmocy i wszechwładzy, wymuszanie drobnych przysług.

Konsekwencje „prania mózgu”:

- degradacja własnego obrazu - zabiegi te powodują, że osoby doznające przemocy, zmniejszają swoją aktywność, wycofują się z działania i unikają podejmowania trudnych zadań. Uważają, że są głupie i mało zdolne. Łatwo ulegają sugestiom i manipulacjom. Zmieniają swoje poglądy, przyzwyczajenia, by dostosować się do życzeń sprawcy.
- przeżywanie silnego poczucia lęku i zagrożenia - ofiary mają duże poczucie winy, wstydu i lęku. Od sprawcy oczekują jedynie kary, ponieważ wiedzą, że są pełne wad, a wszystko co robią jest niewłaściwe. Przeżywanie silnego poczucia winy powoduje, że kierują złość i agresywność w stronę własnej osoby, co z kolei powoduje, że sprawca może czuć się bezkarnie.
- wyzwalamie silnych stanów regresji - regresja jest mechanizmem obronnym, polegającym na nawrotach do zachowań i sposobów działania z wcześniejszych okresów życia. Stosowanie techniki „prania mózgu”, prowadzi do wielu regresywnych zmian w osobowości ofiar. Skutkiem tego jest ich bezradność, zanik krytycznego myślenia, powrót do myślenia życzeniowego, czasami zanik uczuć wyższych. Procesy „prania mózgu” powodują całkowite podporządkowanie, utratę poczucia własnej wartości i własnych przekonań oraz bezkrytyczne przyjmowanie rzeczywistości, wykreowanej przez sprawcę.

2.7. ZESPÓŁ STRESU POURAZOWEGO (PTSD)

Zespół stresu pourazowego – jest to zaburzenie psychiczne, na które cierpią ofiary terrorystów, przemocy domowej, innych groźnych dla życia i zdrowia przestępstw. Powstaniu tego zaburzenia sprzyjają sytuacje zewnętrzne, w których człowiek narażony jest na utratę zdrowia lub życia, gdy obserwuje zranienie, zagrożenie życia, nagłą śmierć bliskich. Źródłem takich sytuacji mogą być klęski żywiołowe, wypadki drogowe, przestępstwa kryminalne, a także przemoc fizyczna, nadużycia seksualne, gwałt i wszystkie inne formy przemocy zagrażające życiu bądź zdrowiu.

Kryteria rozpoznania PTSD:

- wystąpienie silnie urazowego wydarzenia,
- powracające przeżywanie urazu we wspomnieniach, w snach, uczuciach, w sytuacjach przypominających wydarzenie,
- nadmierne pobudzenie, lęk, przewrażliwienie, trudności z koncentracją, niekontrolowane wybuchy złości,
- niewrażliwość na otoczenie, specyficzne odrętwienie emocjonalne, skłonność do izolacji,

poczucie wyobcowania, unikanie wszystkiego co może przypominać przeżyty wstrząs.

Zagrażająca dla psychiki człowieka jest sytuacja wywołana przez działania innych ludzi, ulega wtedy zniszczeniu poczucie bezpieczeństwa i zaufania do innych, a towarzyszący temu wstrząs może zmienić osobowość człowieka.

3. ZADANIA INSTYTUCJI I SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

3.1. DZIAŁALNOŚĆ GMIN

Obowiązek przeciwdziałania przemocy w rodzinie spoczywa także na samorządach lokalnych. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, a także kuratorzy sądowi.

Podstawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie, a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zadania te są wykonywane w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonych przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia

pomocy w środowisku lokalnym,

- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Do zadań grup roboczych należy w szczególności:

- opracowywanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,

- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,

- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Możliwości działań na rzecz pomocy ofiarom przemocy domowej podejmowanych na terenie gmin:

1) Udostępnienie rodzinom, w których występuje przemoc, pomocy psychospołecznej i prawnej, poprzez:

a) tworzenie i prowadzenie:

- punktów informacyjno-konsultacyjnych,
- schronisk dla ofiar przemocy domowej,
- ośrodków interwencji kryzysowej,
- telefonów zaufania,
- programów środowiskowych.

b) inicjowanie powstawania i wspieranie:

- organizacji społecznych pomagającym ofiarom przemocy domowej,
- grup wsparcia dla ofiar przemocy domowej,

2) W przypadku gdy aktem przemocy towarzyszy picie alkoholu należy powiadomić **gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych**, która zgodnie z prawem powinna:

- przeprowadzić dokładne rozeznanie sytuacji,
- wezwać osobę nadużywającą alkoholu i stosującą przemoc na rozmowę ostrzegawczą, informującą o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy wobec bliskich,
- udzielić wsparcia socjalnego, psychologicznego, prawnego osobom poszkodowanym,
- poinformować członków rodzin o możliwościach szukania pomocy w zakresie problemów alkoholowych i przemocy domowej,
- prowadzić dokumentację przypadku,
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadomić organy ścigania,
- w razie konieczności powiadomić policję i wnioskować o objęcie rodziny działaniami zgodne z kompetencjami, np. wizyty dzielnicowego,
- w razie konieczności powiadomić ośrodek pomocy społecznej i wnioskować o objęcie rodziny działaniami zgodne z kompetencjami,
- wnioskować do sądu rejonowego o zastosowanie, wobec osoby uzależnionej od alkoholu, obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- współpracować z innymi instytucjami i organizacjami pomagającymi ofiarom przemocy domowej w środowisku lokalnym.

3.2. W ramach procedury „Niebieskie Karty” przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych podejmuje działania:

1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

2) udziela kompleksowych informacji o:

- możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

- formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
- możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

4) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

3.3. POMOC SPOŁECZNA

Celem działania pomocy społecznej zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Przemoc domowa jest przyczyną dysfunkcji rodziny, a także może być konsekwencją dysfunkcji o innym podłożu.

Pomocy społecznej udziela się także w przypadku: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, alkoholizmu, narkomanii, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wszystkie te sytuacje mogą sprzyjać występowaniu przemocy wobec bliskich, bądź z niej wynikać. W strukturach samorządowych działają Miejskie oraz Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej. Pracownicy socjalni zajmują się pomocą dla rodzin i osób.

W ramach procedury pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej:

1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

2) udziela kompleksowych informacji o:

- możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

- formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
- możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

4) zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;

5) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

3.4. POLICJA

Do podstawowych zadań policji należy m.in.:

- 1) ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
- 2) inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi,
- 3) wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez policję zgodnie z obowiązującym prawem:

- interwencja,
- sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa), zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia ofiar, a także mienia,
- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,

- zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa,
- podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy,
- udzielenie informacji ofiarom o możliwości uzyskania pomocy.

Osoby wzywające policję mają prawo do:

- uzyskania od policjantów zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa,
- uzyskania informacji, kto przyjechał na wezwanie - numer identyfikacyjny policjantów, nazwa i siedziba jednostki,
- wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnej jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy,
- zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.

W ramach procedury „Niebieskie Karty” funkcjonariusz Policji:

- 1) udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy,
- 2) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- 3) podejmuje inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie. Łącznie z zastosowaniem środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania w stosunku do sprawcy,
- 4) przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne. Wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,
- 5) przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- 6) podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb

określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą.

3.5. PROKURATURA

Osoby poszkodowane na skutek przemocy domowej, a także świadkowie mogą złożyć w prokuraturze bądź na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publiczno-skargowym lub wniosek o ściganie przestępstwa (dotyczy to przestępstw ściganych na wniosek osoby poszkodowanej). W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że popełniono przestępstwo prokuratura wspólnie z policją ma obowiązek:

- wszcząć postępowanie przygotowawcze mające na celu sprawdzenie czy faktycznie popełniono przestępstwo,
- wyjaśnienia okoliczności czynu,
- zebrania i zabezpieczenia dowodów,
- ujęcia sprawcy,
- w uzasadnionym przypadku zastosować środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy w postaci dozoru policyjnego i tymczasowego aresztowania.

3.6. OCHRONA ZDROWIA

W ramach procedury przedstawiciel ochrony zdrowia:

- 1) każdorazowo udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie,
- 2) jeżeli stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wymaga przewiezienia jej do podmiotu leczniczego, formularz „Niebieska Karta — A” wypełnia przedstawiciel podmiotu leczniczego, do którego osoba ta została przewieziona,
- 3) przedstawicielem ochrony zdrowia uprawnionym do działań jest osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna i ratownik medyczny.

3.7. OŚWIATA

W ramach procedury przedstawiciel oświaty:

1) udziela kompleksowych informacji o:

- możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

2) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

3) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,

4) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci,

5) udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

4. CHARAKTERYSTYKA GMINY MIELEC POD WZGLĘDEM ILOŚCI MIESZKAŃCÓW, BEZROBOCIA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE WSPARCIA W RAMACH SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ

W skład Gminy Mielec wchodzi 13 sołectw: Boża Wola, Chorzelów, Chrzastów, Golezów, Książnice, Podleszany, Rydzów, Rzędzianowice, Szydłowiec, Trześć, Wola Chorzelowska, Wola Mielecka, Złotniki. Powierzchnia gminy to 12 212 ha, z czego około 41% stanowią lasy (pozostałość prastarej Puszczy Sandomierskiej).

Z danych Urzędu Gminy Mielec wynika, że na dzień 31 grudnia 2015 r. Gmina Mielec liczyła 13 134 mieszkańców.

Tabela 1. Stan ludności Gminy Mielec w roku 2015.

Miejscowość	Nieletni	Dorośli	Razem
Boża Wola	25	103	128
Chorzelów	502	2269	2771
Chrzastów	126	580	706
Golezów	84	342	426
Książnice	115	475	590
Podleszany	387	1384	1771
Rydzów	72	279	351
Rzędzianowice	279	1104	1383
Szydłowiec	34	121	155
Trześć	272	1079	1351
Wola Chorzelowska	84	334	418
Wola Mielecka	433	1654	2087
Złotniki	208	789	997
Razem:	2621	10513	13134

Źródło: Dane Ewidencji Ludności Gminy Mielec

Ważną kwestią społeczną Gminy Mielec jest kwestia bezrobocia. Na dzień 31 grudnia 2015 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mielcu zarejestrowano 671 osób bezrobotnych w tym 350 kobiet. Prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało jedynie 120 osób.

Tabela 2. Dane statystyczne dotyczące lokalnego rynku pracy

Bezrobotni Grudzień 2015 r.	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	W tym kobiety z prawem do zasiłku
Gmina Mielec	671	350	120	46

Źródło: dane PUP w Mielcu

Problem bezrobocia rodzi wiele negatywnych skutków zarówno dla osoby bezrobotnej, jej rodziny i społeczności lokalnej. Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach pomocy społecznej, bezrobocie pozostaje jednym z głównych powodów. Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mielcu wynika, że w 2015 r. wśród 228 rodzin korzystających z pomocy społecznej, kwestia bezrobocia dotyczyła 129 rodzin (474 osób).

Tabela 3. Najczęstsze powody przyznania pomocy w 2015 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	116	378
Bezdomność	4	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym: wielodzietność	39	39
Bezrobocie	129	474
Nieppełnosprawność	116	116
Długotrwała lub ciężka choroba	145	479
Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	30	129
Rodziny niepełne	17	57
Rodziny wielodzietne	7	44
Przemoc w rodzinie	0	0
Alkoholizm	17	47
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	6

Źródło: Opracowanie własne – dane Gminnego Ośrodka Pomocy w Mielcu

Dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji Gmina Mielec proponuje szeroki wachlarz wsparcia. Na szczególną uwagę zasługuje wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 w 2015 r. skorzystało z posiłków 253 dzieci z 122 rodzin, a 543 osoby w 158 rodzinach z zasiłków celowych na zakup żywności.

5. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE MIELEC

Określenie skali przemocy w rodzinie jest trudne. Nieznana jest liczba osób doznających przemocy, które w bardzo wielu przypadkach nie składają zawiadomienia o przestępstwie z różnych powodów m.in. obawy przed sprawcą, wstydem, brakiem wiary w skuteczny wymiar sprawiedliwości, lękiem przed wykluczeniem społecznym, ze strachu o sytuację ekonomiczną i innych. Należy sądzić, że znaczna liczba przypadków przemocy w rodzinie pozostaje nieujawniona.

W latach 2012 – 2015 Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie odnotował wiele przypadków występowania przemocy w rodzinie. Z zebranych informacji wynika, że z każdym rokiem następuje wzrost przekazanych formularzy „Niebieskiej Karty”. Jedynie pomiędzy rokiem 2014, a 2015 nastąpił spadek o 5 Niebieskich Kart.

Tabela Procedura „Niebieskie Karty”

Rok	2015	2014	2013	2012
Liczba ogółem sporządzonych „Niebieskich Kart A”	19	24	14	11

Po przeanalizowaniu „Niebieskich Kart” można stwierdzić, że osobami pokrzywdzonymi są przede wszystkim kobiety, natomiast sprawcami przemocy są najczęściej mężczyźni: mąż, syn lub brat. Z informacji posiadanych przez Gminny Zespół ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Mielcu wynika, że problem przemocy występuje w rodzinach, w których pojawiają się także inne problemy między innymi. uzależnienie od alkoholu, problemy finansowe, zdrowotne. Dane ZI wskazują również, że najczęściej do przemocy dochodzi w związkach małżeńskich. W wyniku odnotowanych aktów przemocy w 2015 r. poszkodowanych było 33 osoby z 15 rodzin. Ucierpiało 14 kobiet, 3 mężczyzn i 16 dzieci.

Tabela Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie

	Ogółem osoby poszkodowane	kobiety			mężczyźni			dzieci			
		Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:		
			osoby starsze **	osoby niepełnosprawne		osoby starsze **	osoby niepełnosprawne		do 13 r.ż.	od 14 do 18 lat	niepełnosprawne ***
2015	33	14	1	1	3	0	0	16	12	4	0
2014	62	40	7	5	10	0	0	12	7	5	0
2013	39	18	0	0	2	0	0	12	5	7	1
2012	36	18	2	4	4	0	1	14	9	5	3

DZIAŁANIA POMOCOWE PROWADZONE PRZEZ PRACOWNIKÓW GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W MIELCU W 2015 R. W ODNIESIENIU DO OSÓB UWIKŁANYCH W PROBLEM PRZEMOCY W RODZINIE

Działania podejmowane wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie:

Liczba osób objętych pomocą	Podjęte działania
19	Interwencja
15	Monitoring sytuacji w rodzinie
19	Współpraca z dzielnicowym
19	Wsparcie emocjonalne na rzecz poprawy sytuacji rodzinnej
16	Pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych
19	Edukacja zakresie problemu przemocy w rodzinie
1	Powiadomienie prokuratury o podejrzeniu przestępstwa
18	Wypełnienie druków „Niebieskich Kart”
16	Informowanie o możliwościach skorzystania ze specjalistycznej pomocy w lokalnych instytucjach
15	Edukacja w zakresie problemu uzależnień

Działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc w rodzinie:

Liczba osób objętych działaniami	Podjęte działania
19	Interwencja
19	Współpraca z dzielnicowym
16	Pomoc w rozwiązywaniu konfliktów
16	Edukacja zakresie problemu przemocy domowej
1	Powiadomienie prokuratury o podejrzeniu przestępstwa
12	Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego
4	Współpraca z placówkami prowadzącymi terapię uzależnień
15	Motywowanie do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy
16	Dostarczanie wiedzy o sposobach rozwiązywania konfliktów bez przemocy
15	Edukacja dotycząca problemu uzależnień od alkoholu

Działania podejmowane wobec świadków przemocy w rodzinie:

Liczba osób objętych pomocą	Podjęte działania
9	Instruktaż o konieczności reakcji i informacji

6. SŁUŻBY, INSTYTUCJE I ORGANIZACJE WŁĄCZONE DO PROGRAMU

6. 1. Adresaci programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie skierowany jest przede wszystkim do mieszkańców Gminy Mielec: osób doświadczających przemocy (w tym dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych etc.), sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji służb pracujących z dziećmi, policji, wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, przedstawicieli Kościoła i innych.

6.2. Podmioty świadczące pomoc na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla mieszkańców z terenu Gminy Mielec

1. Gminny Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działający przy GOPS w Mielcu, ul. Głowackiego 5 w skład którego wchodzi specjalści służb i instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielcu, ul. Głowackiego 5
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych funkcjonująca przy Urzędzie Gminy w Mielcu, ul. Głowackiego 5
4. Gminny Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień, Podleszany 414
5. Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Mielcu, ul. Żeromskiego 22
6. Komenda Powiatowa Policji w Mielcu, ul. Wyspiańskiego 8
7. Placówki oświatowe:
 - a) ZS w Chorzelowie
 - b) ZS w Woli Mieleckiej
 - c) ZS w Trześni
 - d) SP w Książnicach

- e) SP w Rzędzianowicach
 - f) SP w Rydzowie
 - g) SP w Chrząstowie
 - h) ZS w Podleszanach
 - i) Szkoła Społeczna SP w Złotnikach
8. Przedstawiciele ochrony Zdrowia
 - a) NZOZ „Medicus” Chorzelów
 - b) NZOZ „Medicus” Chrząstów
 - c) NZOZ „Margo-Med” Podleszany
 - d) NZOZ CMR Rzędzianowice
 - e) NZOZ CMR Wola Mielecka
 - f) NZOZ „Marmed” Trześć
 9. Przedstawiciele samorządu lokalnego
 10. Społeczność lokalna, środowiska i osoby fizyczne
 11. Kościoły
 12. Przedstawiciele innych instytucji

7. CELE GMINNEGO SYSTEMU ZAPOBIEGANIA PRZEMOCY W GMINIE Mielec

7.1. Cel główny – przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez interdyscyplinarne i systemowe działania profilaktyczne, edukacyjne i wspierające w Gminie Mielec

7.2. Cele szczegółowe

Cel szczegółowy nr 1 - Wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie

Zadanie	Działanie	Odpowiedzialny
Opracowanie i publikacja informacji na temat zjawiska przemocy i instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Wyłonienie osób odpowiedzialnych za opracowanie materiałów informacyjnych.	Członek ZI
	Opracowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (plakatów, ulotek) dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie w miejscach użyteczności publicznej oraz podczas imprez plenerowych, festynów organizowanych dla mieszkańców Gminy Mielec.	Podmioty Programu
	Publikowanie na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mielcu -	GOPS w Mielcu, ZI

	www.gops.mielec.pl informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia dla osób których dotyka zjawisko przemocy domowej w zakładce przemoc w rodzinie.	
	Zamieszczanie cykliczne informacji o treści profilaktycznej na ww. stronie.	Podmioty Programu

Wskaźniki osiągnięcia celu szczegółowego:

- liczba opracowanych materiałów informacyjnych,
- liczba rozpowszechnionych ulotek i plakatów,
- liczba zamieszczonych informacji o treści profilaktycznej,
- liczba osób odwiedzających stronę internetową GOPS w Mielcu.

Cel szczegółowy nr 2 - Działania profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania przemocy

Zadanie	Działanie	Odpowiedzialny
Opracowanie i realizacja projektów informacyjno-edukacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Realizacja programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowanych do rodziców i opiekunów.	Szkoły (dyrektor szkoły)
	Prowadzenie zajęć wychowawczych mających na celu rozwój ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych u dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjów.	Szkoły (dyrektor szkoły)
Realizacja przedsięwzięć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjum.	Zorganizowanie zajęć edukacyjnych o charakterze profilaktycznym dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjów.	Szkoły (dyrektor szkoły)

Wskaźniki osiągnięcia celu szczegółowego:

- liczba programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowanych do rodziców i opiekunów,
- liczba zrealizowanych zajęć wychowawczych,
- liczba zrealizowanych zajęć edukacyjnych o charakterze profilaktycznym.

Cel szczegółowy nr 3 - Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się działaniami na rzecz przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy Mielec

Zadanie	Działanie	Odpowiedzialny
Podnoszenie poziomu wiedzy osób zajmujących się problematyką przemocy na terenie Gminy Mielec.	Zorganizowanie szkoleń dla realizatorów programu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Podmioty Programu
Przeszkolenie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Zorganizowanie szkoleń dla pracowników placówek oświatowych, ochrony zdrowia.	Podmioty Programu
Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Mielec.	Analiza wyników badań w zakresie przemocy przeprowadzonych na terenie Gminy Mielec.	Podmioty Programu

Wskaźniki osiągnięcia celu szczegółowego:

- liczba przeszkolonych osób w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- wskaźniki z przeprowadzonych badań ankietowych,
- liczba opracowanych diagnoz z opracowanymi wynikami badań.

Cel szczegółowy nr 4 - Wypracowanie ścisłej współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami oraz osobami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zadanie	Działanie	Odpowiedzialny
Działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Mielec.	Organizowanie cyklicznych spotkań ZI.	Przewodniczący ZI
	Określenie kompetencji instytucji/podmiotów współpracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Podmioty Programu
	Podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury Niebieskie Karty.	Podmioty Programu
	Opracowanie zasad postępowania w sytuacjach przemocy w szczególnych przypadkach przemocy.	Podmioty Programu
	Monitorowanie działań realizowanych w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	Podmioty Programu

Wskaźniki osiągnięcia celu szczegółowego:

- liczba zorganizowanych spotkań ZI,
- liczba podjętych inicjatyw.

Cel szczegółowy nr 5 - Zapewnienie kompleksowej pomocy mieszkańcom Gminy Mielec doświadczającym przemocy w rodzinie

Zadanie	Działanie	Odpowiedzialny
Diagnozowanie sytuacji dotyczącej problemów wynikających z przemocy.	Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych przez pracowników socjalnych w rodzinach dotkniętych przemocą.	GOPS w Mielcu
	Określenie zagrożeń wynikających ze stosowania przemocy.	Podmioty Programu
	Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy.	Podmioty Programu
	Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.	Podmioty Programu
Udzielenie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i pozostającym w rodzinie w miejscu zamieszkania lub pobytu.	Poradnictwo medyczne, psychologiczne, pedagogiczne, prawne i socjalne.	Podmioty Programu
	Praca socjalna.	GOPS w Mielcu
	Podejmowanie interwencji w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie.	Podmioty Programu
	Realizacja procedury Niebieskie Karty.	Podmioty Programu
	Prowadzenie pracy w środowiskach zagrożonych przemocą.	Podmioty Programu
Udzielenie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca	Udzielenie bezpiecznego schronienia osobom doświadczającym przemocy zmuszonych do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania.	Podmioty Programu
	Zapewnienie bezpiecznego schronienia dzieciom	Podmioty Programu

zamieszkania.	krzywdzonym.	
	Zapewnienie pomocy specjalistycznej w tym psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej.	Podmioty Programu
	Praca z rodziną i jej środowiskiem w celu przyspieszenia procesu bezpiecznego powrotu rodziny do miejsca zamieszkania.	Podmioty Programu
Ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez osoby stosujące przemoc.	Tworzenie warunków do skutecznego odizolowania osoby stosującej przemoc od osób krzywdzonych.	Podmioty Programu

Wskaźniki osiągnięcia celu szczegółowego:

- liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych przez pracowników socjalnych,
- liczba posiedzeń grup roboczych,
- liczba prowadzonych monitoringów,
- liczba sporządzonych Niebieskich Kart,
- liczba sporządzonych protokołów z wizyt w środowisku.

Cel szczegółowy nr 6 - Podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych wobec sprawców przemocy

Zadanie	Działanie	Odpowiedzialny
Prowadzenie różnych form oddziaływań wobec osób stosujących przemoc.	Diagnoza sytuacji rodziny, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą.	Podmioty Programu
	Przekazanie informacji o konsekwencjach popełnionych czynów.	Podmioty Programu
	Motywowanie do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.	Podmioty Programu
	Przeprowadzanie rozmów pod kątem nadużywania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków.	Podmioty Programu
	Przekazanie informacji o koniecznych do zrealizowania działaniach w celu zaprzestania stosowania przemocy.	Podmioty Programu

Wskaźniki osiągnięcia celu szczegółowego:

- liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny.

8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Realizacja celów nastąpi poprzez wykorzystanie:

- środków finansowych na realizację zadań własnych gminy,
- środków finansowych pozyskiwanych z zezwoleń na sprzedaż alkoholu,
- wykorzystywanie zasobów różnych instytucji włączonych w program,
- środki finansowe pozyskiwane z szeroko rozumianych programów.

9. PRZEWIDYWANE EFEKTY

Realizacja Programu w latach 2016 – 2022 przyczyni się do:

- zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- pogłębiania wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy,
- usprawnianie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą,
- zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.

10. MONITOROWANIE

Monitoring Programu polega na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań. Działania te zmierzać będą do rozpoznawania potrzeb środowisk w których występuje zjawisko przemocy.

11. BIBLIGRAFIA

1. Stanek K., „Praca socjalna z osobą lub rodziną z problemem przemocy”, Warszawa 2014.
2. Michalska K., Jaszczak-Kuźmińska D., „ABC przeciwdziałania przemocy w rodzinie – diagnoza, interwencja, pomoc”, Warszawa 2014.
3. Zając M., „Procedura Niebieskie Karty Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, Wrocław 2012.
4. <http://www.niebieskalinia.pl/>.
5. <http://www.parpa.pl/>.
6. Dane statystyczne Gminnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Mielec.
7. Dane statystyczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mielcu.
8. Dane statystyczne Komendy Powiatowej Policji w Mielcu.
9. Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Mielcu.
10. Dane statystyczne Ewidencji Ludności Gminy Mielec.